

Rebel Salute 2014

Rebel Salute 2014 tuli täiesti teistsuguselt võrreldes eelmise korraga, kui seda Tony Rebeli sünnipäevast alguse saanud festivali viimati külastasin (2012). Esiteks oli juba teada, et festival oli kolitud pea teise saare otsa, Ocho Riose kanti ning olin sellest juba üht-teist kuulnud.

Kui kohale jõudsin, oli kohe aru saada, et kogu ürituse vibratsioon oli võrreldes eelmise festivalipaigaga muutunud. Ilmselt ikka asukoht loeb. Festival oli püsti pandud hästi korrastatud piirkonnas, mis oli ümbritsetud kõrge taraga.

Rahvasummas ringi liikudes võis kohe märgata, et üritus oli suunatud pigem jõukamale seltskonnale. Panin tähele ka suuremat hulka USA-st pärit turiste, kes ilmselt kruisilaevadega kohale olid tulnud. Kõik on ju väga tore, kuid minu jaoks tähendab üks reggae festival palju rohkemat kui ainult artistid laval ning rahvas platsil.

Kuulasin ümberkaudseid inimesi, mis nad arvasid toimunud muutustest. Kohal oli palju inimesi, kes võis pidada juba Rebel Salute festivali veteranideks, kuna ei jätnud ühtegi aastat vahele. Mitmed oskasid hinnata seda, et festival on nüüd turvalisemas ja nn korralikumas piirkonnas, kuhu on lihtne ligi pääseda. Teed St Elisabethi, kus enne Rebel

Salute toimus olid legendaarselt halvas seisus ning uued kirteed Ocho Riose kanti rõõmustasid paljusid autojuhte. Ilmselt nemad ei tundnud puudust ka nn kohalikest *bushmanidest*, keda eelmises kontserdipaigas hulgi ringi liikus oma loodusliku kraami ja käsitööga.

Minu jaoks oli uus kontserdipaik pisut steriilsemaks muutunud kogu oma püüdliku korraldusega ning kaotanud osa oma autentsusest. On ju väidetud, et dancehall ei ole ainult rütmid ja esinejad vaid on ka kana- ja päiklimehed tantsuplatsil, kes oma kaupa pakuvad. Samamoodi on mu meelest ka reggae festivaliga. Üks õige festival võiks sisaldada kohalikku ehedust, mida suure rahaga kergelt püsti panna ei saa.

Näiteks tundsin puudust kohalikest külatädidest oma supipottidega ning rastameestest, kes ise naturaalseid toiduainetest sööke pakusid. Veel mõtlesin festivalialal ringi käies ka suhkruroo- ja kookosemeestest, kes oma materjalidest tehtud kuhjadega rahvaste ligi meelitaksid. Sel korral oli festivali tagaosas söögialal esindatud kohalik Island Grill ja teised uhkemad putkad, kust näljane inimene kiirtoitu osta sai.

Need olid lihtsalt esmamuljed. Tõsi on see, et kui muusika kõlab, siis võib end sinna sisse ära kaotada ja ümbrust mõne aja pärast ei märkagi. Küllap nii juhtus ka minuga. Kuna tegemist oli kahepäevase peoga, siis oli võimalus võtta aega ja nautida kogu seda pakutud ilu.

Kuna jõudsim festivalipaigale esimesel päeval üsna hilja, siis silmapaistvateks esinejateks olid minu jaoks Hezron Clarke, kes tegi oma plaanivälise ülesastumise ning Duane Stephenson. Eriti võimas oli Damien Marley lavashow. Ikka ja jälle imestan, kui väga on mehel vedanud oma kahe taustalauljaga. Nii võimsat jõudu ja eneseväljendust saab ainult austusega imetleda. Kogu publik oli hoobilt jalul ning hüppas meeletu energiaga. Sümpaatse mulje jättis ka Iba Mahr.

Teine päev kostitas festivalialale saabujaid vihm. Sellest hoolimata oli rahvas mudaseks trambitud platsile kohale tulnud. Eriti võimsaks osutus veel hommikutundidel Bounty Killeri esinemine ja I-Wayne, kes võib oma tõsiste sõnumitega üsna hüpnootiliselt mõjuda. Imestan alati, kuivõrd palju energiat on kohalikes inimestes, et nad jaksavad oma muusikaüritustel nii kaua vastu pidada. Mina ja mu õde olime ka vaprad ja pugusime kõrvalolevate inimeste vihmavarjuäärte alla. Sai juba välja tuldud, siis oli vaja sellest maksimum võtta.

Lõpetuseks üks huvitav seik. Kuna seekord oli tegemist juba kahepäevase üritusega, oli vajalik endale üheks ööks ööbimine korraldada. Viimasel hetkel organiseerisime endale ühe toa läbi ühe juhusliku tutvuse. Kui ööbimiskohta kohale jõudsim, oli tegemist ühe kinnise kommuuniga, kus jõukamad inimesed oma uhkes eraldatuses elasid. Sinna pääses sisse läbi suure värava ainult turvamehe loal, kes pidevalt vahti pidas. Enne sisse ei lastud, kui värava juurest võõrustaja majja helistades nõusolev kinnitus saadi, siis alles avanesid väravad. See oli tegelikult omajagu naljakas ja põnev kogemus ööbida teistsuguses Jamaicas, kuhu meil siiani ligipääsu pole olnud. Mõne aja pärast selgus, et võõrustajaks osutus vanaproua, kes kannatas oma suures tühjas majas rääkimisvaeguse ja vähese (loe: olematu) seltskonna pärast. Ainsaks igapäevaseks seltsiliseks oli tal basseinipoiss, kes muuhulgas ka teisi õuetöid tegi. See kogemus tõi välja eriti kontrastselt selle, kuivõrd erinevalt võivad kohalikud inimesed elada. Lõpuks selgus, et muusika võib ühendada kõiki ja kõike ning inimestevahelised piirid kaovad.

Jane Langemets

www.reggae.ee

2014.